

APĂRAREA NAȚIONALĂ

organ național independent.

Apare: Miercuri, Vineri și Duminică.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
strada Francisc Nr. 17.

ABONAMENTELE:

Pentru monarhia austro-ungară:
Pe un an 24 cor., 6 luni 12., 3 luni 6 coroane.
Pentru România și străinătate:
Pe an 25 franci, 6 luni 13 franci, 3 luni 7 franci.
Abonamentele se plătesc înainte.

Proprietari și editori:

Dr. Eusebie Antonovici, cand. de adv.
Valerian Halip, notar.
Constantin Jescu, țaran.
Vasile Măghior, paroh.
Dorimedont Vlad, inv. sup.

INSERTIUNILE:

Un rind petit sau spațiul său coastă pentru publicarea odată 12 bani, de două ori 18 bani, de trei ori 24 bani.

Prenumeratiunile se primesc la administrație; Inseratele la „Societatea tipografică bucovineană” în Cernăuț.

Epistole nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoiază.

Un număr costă 20 bani.

Rugăm cu insistență pe onorații cetitori, cari au primit pînă acu „Apărarea Națională”, să binevoiască a achita cît mai curînd abonamentul sau a se declara în scris ca abonenți; de altfel nu vor primi numerile următoare.

Cernăuț, 8 Dec. 1906.

Poporul sau națiunea romînă bucovineană, după cum am spus, formează o comunitate națională cu centrul de gravitațiune în țară, cu tradiție și cultură proprie, cu idei și aspirațiuni politice și naționale proprii, scurt: un organism național propriu, avizat numai și numai la propriile sale puteri. În privința politică Romînii bucovineni au să îndure concurența tuturor celorlalte fracțiuni naționale pe toate terenele vieții publice, pe fiecare teren concurența altei națiuni. Pretutindeni alt adverzar în lupta pentru existență: în marea proprietate Poloniei și Evreii; în administrația statului, în administrația autonomă și bisericească, în profesii libere, în advocatură, notariat, medicină, în agricultură, în instrucția publică etc. etc. tot alți concurenți și contrari, iar în viața

publică națională propriu zisă: toate fracțiunile naționale de odată și de-o potrivă. De voește ori nu, națiunea noastră deja în urma împrejurărilor date este angajată din momentul cînd s'a văzut impresurată de toți acești oaspeți, într-o luptă grea pentru existență. Această luptă uriașă, ce se petrece în cea mai mare parte pe tăcute, dar cu mari încordări și sacrificii, ar trebui să pună în joc toate forțele materiale și intelectuale ale Romînilor din Bucovina. Spre a ne pute apăra și menține pozițiunile noastre, fie pe oricare teren, — căci peste tot ne aflăm în defenzivă — ar trebui să domnească în tabăra noastră cea mai perfectă armonie și cea mai deplină înțelegere, ca cu puteri unite să putem rezista oricărui atac, deie-se el din orice parte în orice timp.

Cu părere de rău însă trebuie să constatăm, că în tabăra Romînilor bucovineni nu se poate încuiba armonia și bunînțelegere, cît timp aroganța cea mai nepomenită și brutalitatea neomenoasă își va face de cap în această tabără nefericită. Cît timp despotismul absolut, aliat cu cel mai detestabil demagogism, va persista să domineze situația cu parul, măciuca și sudalmele — zădarnică va fi orice încercare de a restabi și părea și buna înțelegere între Romîni. Zădarnică va rămîne și așteptarea ca toate forțele naționale să se anga-

jeze la muncă comună cu aceia, cari în nesfîrșita lor închipuire și aroganță se cred dictatori cu putere nemărginită peste nația romînă din Bucovina și nu sufăr absolut nici o obișnuință, din contra, se proclamă însuși pe sine de *suverani* și ori e reproș, fie cît de îndreptățit, ce li se face, îl declară de *»trădare de neam«* — alias *»așa majestatis«*.

Cît timp va dăinui această vîntoare rușinoasă după popularitate, ce apelează la instinctele mulțimei și propagă ura de clase, această populație joșnică și ordinară, care nu merită să fie nici amintită, necum vinată și căutată, — între diuși și tot Romînul de bine purure va exista o prăpăsie fără sfîrșit. Pentru o astfel de popularitate noi nu-i învidiăm, ci din contra — numai compătimi îi putem. Ceea ce ne întristează este că se speculează în mod frivol cu credulița ea poporului de jos, pe care în loc să-l crească politicește în senz național, îl asmuță în contra contrariilor lor de vederi, pe cari îi ponegresc și calomniază în mod revoltător, ca și cum ar voi să documenteze poporului, că prin astfel de mijloace își va pute asigura viitorul său național. Ba, țaiima și intoleranța acestor domni merge pînă acolo, încît pe toți cîți nu se supun orbiș comandai lor îi apucă la goană nebună, declarîndu-i de *»trădători naționali«*.

Care e însă *»trădătorul național«* — aceasta ar fi bine să lăsăm în sama istoriei nepărtinitoare; ea de sigur că își va implini datoria și va rosti sentența sa asupra stărilor de lucruri din prezent — și noi cu conștiința liniștită așteptăm acest verdict. Tot așa trecem cu cea mai deplină liniște sufletească peste atacurile nequalificabile, ce ni se fac, la ordinea zilei, avînd cel mai sigur razim și mîngăiere în curățenia conștiinței și sentimentul datoriei împlinite. Ținem însă să declarăm cu toată hotărîrea, că nu noi sîntem aceia, cari sparg solidaritatea națională, după cum ne acuză d-nii *»democrați«*, ci diușii sînt aceia, cari fac imposibilă orice conlucrare a noastră. Cîce n'a auzit, mă rog, în ce mod a taxat deputatul Dr. Aurel Oaciul inteligența romînă, cînd a afirmat că toată la un loc luată *»nu plătește nici o ceapă friptă?»*

Cîce nu știe că tot acest deputat *»țărănesc«* a ris în hohote cînd a auzit propunerea profesorului universitar Dr. Saghin relativă la constituirea unui *senat național*, care ar ave să decidă în toate cestiunile vajnice ale neamului? *»Deputatul este suveran, a respuns atunci dl Aurel Oaciul și numai voința alegătorilor săi poate să-l împoarte, altă absolut nimic«*. Iar dl Dr. Fl. Lupu în ședința *»de împăcare«* ținută la 3 Iulii a. c. în sala societății pentru cultură, mărturisind mai întai cu franchețe că astăzi oamenii

FOIȚA.

Discursul festiv

rostit de dl Dr. Emilian Stujanschi din incidentul jubileului „Armoniei”

(Urnare și fine.)

În acelaș an trece și primul președinte, dl Goian, la Suceava în calitate de procuror, iar conducerea societății rămîne pe mina vicepreședintelui, a d-lui Ioan Procopovici, membra devotat cauzei reprezentate de Armonia, sub a cărei conducere scurtă dar viguroasă Armonia a prestat două opere muzicale foarte însemnate: edarea broșurelor tipărite pentru cor bărbătesc și escrierea unui concurs cu premii pentru compozițiuni naționale. La concurs a participat un număr considerabil de autori; primul premiu l-a obținut regretatul membru onorar Isidor Vorobchievici pentru compoziția sa *»Hora Dobrogei«*.

La edarea broșurelor a primit Armonia un sprijin viguros din partea inteligenței romîne în frunte cu neuitatul mitropolit Silvestru, care a îndrumat în persoană o colecție, cu a cărei rezultat în suma de 1112 fl. s'a acoperit o parte foarte însemnată din spesele de tipar.

Și în anul acesta a continuat Armonia cu reprezentările teatrale, reprezentînd în 7 sări opt piese dramatice naționale.

În primăvara anului 1886 fu ales președinte dl Eudoxiu baron Hormuzachi. Sub conducerea acestuia și direcțiunea muzicală a lui Weitzseker a mers Armonia prima dată în provincie, dînd la 24 Iunie 1886 un concert în Suceava.

La 8 Iulii 1887 a făcut societatea o serenadă Alteței Sale, Principelui moștenitor Rudolf, care a vizitat țărișoara noastră. Alteța Sa a fost foarte plăcut surprins de această manifestațiune, și după ce a adresat vicepreședintelui, d-lui Ioan Procopovici, mai multe întrebări în

privința conducerii și activității Armoniei, i-a zis: *»Ați cîntat foarte frumos; a fost foarte frumos; exprimați mulțămîta mea tuturor membrilor societății«*.

Această serenadă s'a făcut sub dirigența lui Tudor Flondor, care după decedarea lui Weitzsecke a condus în mod interimar corul pînă la 15 Octomvre 1887, cînd fu numit dirigent artistic priu concurs dl profesor Anton Koller, care a ținut această funcțiune pînă la finea anului 1889.

Renunțînd la 1890 dl baron Hormuzachi la postul de președinte, a fost ales la adunarea generală din primăvara 1890 dl Dimitrie Isopescul, iar la 1893, retragîndu-se și acesta dela conducere, a fost ales dl Vasile Morariu. După dl Koller s'au succedat în decurs de vr'o trei ani mai mulți dirigenți artistici, îndeosebi domni George Mandicevski și Victor Vasilovschi, apoi dela 1892—1895 dl Anton Kužela. În timpul acesta s'a mărginit Armonia la cîntarea respunsurilor

la serviciul divin în biserica catedrală și la aranjarea de serate muzicale mai mici în cerc restrîns.

Cu 21 Decemvre 1895 reia dl Anton Koller dirigența artistică, care o ține de atunci cu măiestrie pînă în timpul de față. La 24 Noemvre 1896 s'a aranjat primul cocert sub conducerea sa în sala filarmonică, a cărei rezultat a satisfăcut publicul pe deplin și a încurajat Armonia la activitate mai intensivă. După mai multe reprezentări mai mici a urmat la 6 Mai 1898 opereta *»Craiu nou«* de Ciprian Porumbescu, care a fost repețită apoi la 1899. În toamna acestui an părăsește președintele Vasile Morariu Bucovina, numit fiind consilier la curtea de apel din Lemberg. În locul D sale se alege la 12 Noemvre dl Tudor cav. de Flondor, sub a cărei dirigență a ajuns Armonia să reprezinte opera *»Moș Ciocirlan«*, care sub mina măiastră a compozitorului și regia probată a d-lui Dr Grigori Pantazi a asigurat societății un

sînt obraznici, nu ca mai înainte — a exclamat apoi cu toată emfaza: »Cît există un »Dumnezeu în ceriu și cît timp eu mă aflu în viață, nu vom recunoaște nici odată că am greșit cînd-va și că alt partid a isprăvit vr'o faptă națională afară de democrat, unicul partid cu mare energie, iubire de muncă și de fapte«.

Ei bine, domnilor, sub astfel de împrejurări se mai poate oare o aporie și o conlucrare? E posibilă oare aceea concentrare a tuturor forțelor naționale, care se recere spre a ne putea apăra și mănșina pozițiunea noastră națională față de contrarii externi? Dacă cu toții sîntem fleac și nimic, dacă numai în ei este încorporată toată mîntea, înțelepciunea, voința, munca și onestitatea națională — atunci, pentru Dumnezeu, la ce mîi există aceste cuvinte blăstămate în limba vajahă: pace, omenie, solidaritate, năzuință, judecată, sentimentul dreptății și multe altele?

Un biciu al terorizmului în mîinile prea luminaților capi de partid democratic — și toate aceste noțiuni bizare ar trebui să dispară din limba romînilor bucovineii.

S'au trecut însă vremile ticului și ale silniciei și numai argumentele rațiunii mai pot impune astăzi oamenilor cugetători, nu însă stropșiturile cunoscute

Noi respectăm demnitatea personală a fiecărui dintre conaționali noștri, convinși fiind că numai acela merită să fie respectat de alții, care însuși și-l respecta și că orice contravențiune a acestui princip se restrînge cu necesitate asupra făptuitorului. Și tot așa cum am respectat purure creațiunile mărețe și cugetările sublimale ale înaintașilor noștri din cele mai depărtate timpuri pînă azi, tot așa tendentele nobile precum și prestațiunile vrednice de laudă ale conțimporanilor noștri sîntem purure parafți a le recunoaște și a le respecta, convinși fiind că fără acest respect nu-i posibilă stabilirea încrederei reciproce și nici a credinței într-un viitor mai bun, iar pacea dintre noi devine imposibilă.

Jubileul „Armoniei“.

Șirul serbărilor jubilarie s'a încheiat cu serata din 27 Noemvre a. c. Nota ca-

loc de onoare între reuniunile de felul acesta. Fîind dl Flondor necesitat din considerațiuni particulare să se retragă dela conducerea societății, a fost ales în primăvara anului curent președinte dl Teodor Bujor, cunoscut tuturor prin bunătatea inimii și dragostea pentru tot ce este romînesc.

În decursul pătărului de secol dela infintarea societății a stat aceasta în contact cu toate autoritățile muzicale romînești; nume ca Ciprian Porumbescu, Gavriil Muzicescu, Isidor Vorobchievici, Eusebiu Mandicevschi, George Dima, D. G. Kiriac, Ioan Vidu, sînt strins legate de Armonia și repertoriul ei.

Și astăzi numără Armonia între membrii ei bărbați, cari au nume cunoscute pe terenul muzical; Victor Vasilescu, care cu diligența unei albine culege comoara de melodii, ce zace în popor, și George Mandicevschi, eruditul conservatorist, stau azi în șirul muncitorilor Armoniei«.

În fruntea acestora stă însă autorul multelor opere reprezentate de Armo-

neristică a tuturor seratelor »Armoniei« familiaritatea, n'a lipsit nici de astădată; n'a lipsit nici eleganța obicinuită.

Vestibulul salei filarmonice, unde a avut loc, serata a fost cu gust decorat cu steaguri tricolore și covoare alese. De pe părăți atirnav icoanele celor mai renumiți compozitori din țară. Ordinele de dans lucrate în școala de lemnărit din Cimpulung reprezentau diferite instrumente de muzică în miniatură, de cari atirnav cărțile indicînd ordinea dansurilor. Constat, că acesta e primul caz, cînd se fac astfel de comande în țară, sprijinind în acest mod o industrie tinăru romînească.

La oarele 9 sara a deschis președ. »Armoniei«, dl director Bujor, dansul cu doamna consilier Onesim Țurcan, urmînd apoi un șir lung și frumos de părăchi.

Remarcăm la acest loc cu deosebită satisfacție, că încă la nici o petrecere n'am văzut atîtea dame în frumosul nostru costum național. Să sperăm, că acest fapt nu va rămîne numai cît un eveniment efemer, și că în timp relativ scurt fiecare domnișoară și doamnă tinăru va ave costumul său național ca haină de zile mari, de care să se uzeze tot așa de des ca domni de frac, mai cu samă știut fiind, că un atare costum, în mod corespunzător, în ce privește culoarea principală, nuansat, șede foarte bine și scutește pe de altă parte de o mulțime de spese superflue.

În costum național au apărut următoarele domnișoare și doamne: d-șoarele Tuția de Bejan, Bendas, Brailean, Cantemir, Dan, Filievici, Isopescul, doamna Jemna, d-rele Litviniuc, Lomoș, d-șoara studentă în litere Aspasia Luția cu panglica »Junimei« pe piept, Luția Olda, d-na Dr. Lutia, d-șoarele Maghior, Nastasi, de Petrașcu, Șandru, d-na Scalat, d-rele Scripcariu, Ștefureac, de Tarnovietchi, Țurcan, Silvia Țurcan, d-ra studentă în litere Vica Țurcan cu panglica »Junimei« pe piept, Claudia Turtorean, care însaș a pictat costumul ei frumos, Vasilovschi, Verenca, Zopa, doamnele Verenca, Vicol.

Dintre celelalte domnișoare și doamne amintim aici: domnișoarele Chelariu, Berariu, Bodnarescul, Silion, Mani, Tomiuc, Popescul, Aspasia Țurcan, Georgescu, Doamnele Dr. Bocance, Bodnarescul, Popovici, d-rele Scripcariu, Stefanovici, Hreniuc, Pițul, Cîrstiuc, Morariu, Nastasi.

Intre oaspeții am observat pe consulul

nia pela 1882—1887, autorul operelor »Moș Ciocîrlan« și »Noaptea sf. George«, dl Tudor cav. de Flondor, a cărui merite netrecătoare au îndemnat societatea noastră de a-i conferi în anul acesta jubilar cea mai înaltă dignitate ce o poate da o societate de muzică, numindu-l »dirigent onorar«.

În fine fie-mi permis să amintesc pe acei membri ai noștri, cari au stat la leagănul Armoniei și cari i-au ramas credincioși prin 25 ani, de cînd există ea. Sînt figuri senine și iubitoare de muncă serioasă, cari au sprijinit societatea întru ajungerea scopului ei. Sîntem mîndri de acest șir frumos de 16 bărbați, veterani ai societății noastre și ai muncii romînești; sînt următorii:

1. P. Cuc. Sa Artemiu Berariu, membru fondător, 2. I. P. Cuv. Sa Miron Calinescu, membru fondător, 3. dl Dionisiu Dașchevici, membru activ, 4. dl George Forgaci, membru activ, 5. dl Leon cav. de Goian, membru onorar, 6. dl Emilian Isopescu, membru sprijinitor, 7. dl George Jancovschi, membru sprijinitor, 8. dl

general al Romîniei Cogălniceanu, mareșalul țării George bar. Wassilko, pe prof. universitari Dr. Saghin, Dr. Voiuțchi, Dr. Gaina, Dr. Gheorghiu, cons. Onesim Țurcan, cons. Emilian Isopescu, prof. Chelariu, protopresv. Ioan Procopovici, cons. Dr. Constantin Isopescul-Grecul, cons. Dr. Homiuca, prof. Bendas, prof. Kramerius, colonelul reg. de husari Koch, parohul Maghior, parohul Popovici, parohul Dr. Luția, parohul Vasilovschi, Dr. Bocance, comerciantul Stefan Gaina, comis. Tarnovietchi, com. Popovici, etc.

Am »văzut« însă și unii, cari n'au fost de față, pre cari timpul sau depărtarea i-a reținut dela participare. Dar va mai aranja »Armonia« serateși »Junimea« balul său! De altfel cei prezenți au petrecut excelent pînă'n zori, cînd abia s'a despărțit întreaga societate, ducînd fie-care cu sine amintiri plăcute.

Intr'un colț al salei, cu ochii ațîniți la panorama caleidoscopică, ce se desfășură înaintea mea, dar cu gîndul dus alocurea, în depărtare, privesc neclintit la părăchile tinere, ale căror ochi aprinși și fețe înroșite reogîndesc bucuria, care i-a cuprins, bucuria fericirii momentane, menite pe vecie; legănatul lor ușor în tactul plin al horei sau unui vals surescîtor de Straus par'că mă ipnotizează, o moleșune, un dulce far niente mă cuprinde, un dor nespus de dulce de ce-va, ce nu pot exprima prin cuvinte, de ce-va, ce are abia să fie.

Muzica militară acu chiar cînta »Hora festivă«, ce a dedicat-o șeful ei, dl Kostylecki »Armoniei« din incidentul jubileului. Aplauzele la adresa compozitorului ce au urmat, »i-mi rechiam' realitatea«, mă redă mie însuși, mă face să atribui iară atențiunea cuvenită celor ce se petrec la serata »Armoniei«, să admir frumușeta aranjării cadrilelor, constatînd totodată, că figura inventată odineoară de d-nii Dr. Bîndewski—Balmoș s'ar potrivi mai bine, dacă se aranjează la cadrulul prim.

Ceea ce încă a plăcut și a surprins la serata din urmă, e faptul, că s'a converzât, aș pute zice, cu desăvîrșire în limba romînească.

Să ni fie și acest moment un augur bun pentru viitor! iar la jubileul de 50 ani al »Armoniei« să încingem o horă mare, în care sub deviza Armoniei« să joace și toți acei Romîni, cari de astă dată n'au putut lua parte la serbări.

Aceste sînt impresiile ce le-am cîștigat la serată!

V. B.

Adunarea generală

a soc. „Școala Romîna“ din Suceavă. ținută în 18 Noemvre 1906.

Raport oficios.

(Urmare și fine).

Executorul testamentar al averii după notariul Tarnavski, dl consilier Dr. V. Iacobovici dă o dare de samă amănutită asupra stării acestei averi. Avera conform inventariului a fost 32962 cor. 36 bani, spesele 3240 cor. 98 bani, avere curată 20721 cor. 38 bani plus camăta.

Din această sumă trebuie plătite legatele, apoi capitalul trebuie să remiie de pus pînă ce va ajunge suma de 32.000 coroane din cari 10.000 cor. sînt ale societății »Doamnelor Romine din Cernăuț«, eară celelalte rămîn în administrarea societății noastre.

Asupra diferitelor chestiuni de detaliu privitoare la starea financiară se poate consulta raportul anual.

În numele consiliului de controlă raportează președintele acestui consiliu prof. A. Dașchievici, care spune, că calculele au fost examinate de cătră comisiune și aflate foarte exacte; D-Sa exprimă lauda și mulțămîta consiliului întregului comitet și în special cassariului.

D-l F. Taniac propune comitetului în general și în special casariului mulțămîta. Adunarea aprobă unanim această propunere primind-o ca aplauze.

Bibliotecarul prof. George Tofan cetește raportul asupra stării bibliotecii, insistînd mai ales asupra reformelor necesare. Raportul se ia la cunoștință.

Rapoartele filialelor.

Secretariul societății George Tofan cetește rapoartele filialelor soc. »Școala romîna«. Raportul filialei din Sirete, care sosit la timp, a fost tipărit în raportul Centralei și adunarea generală absta dela cetirea lui. Din raportul trimis de comitetul filialei din Rădăuț reiese, că comitetul a primit din partea dietei un sprijin de 500 cor. la stăruința deputatului Simionovici, din cari bani comitetul a sprijinit elevi sermani cu cărți, recvisitie, a susținut pe 5 elevi în internatul romîn, plătind pentru ei taxa de 10 cor. lunar. Societatea a înaintat dietei țării o petiție, în care se cere crearea de clase paralele romine la gimnaziul din Rădăuț. La ultima adunare generală ținută în 16 Noemvre 1906 s'au reales cu unanimitate de voturi Ilie Cărăuș, prezident, Dr. Ipolit Tarnavski secretar și I. Berlinschi, cassar.

Filiala din Cernăuț încă nu și-a ținut adunarea generală; raportul detaliat asupra activității acestei filiale se va publica în jurnale. Din raportul trimis Centralei estragem următoarele:

A) Venitul a fost 1038 cor. 85 b.
B) Spesele 760 cor. 18 b.
Rămășiță 278 cor. 67 b.

Filiala a ajutat 49 elevi și 4 eleve și anume:

1. dela pedagog. 25 (între cari 3 eleve)
2. dela gimn. 21
3. dela șc. real. 2
4. dela șc. prim. 3
5. dela univers. 1
6. șc. de meserii 1 elevă

La un loc 53

Din raportul filialei din Storoinet, care mi-a sosit după adunarea generală însemn, că societatea are 8 membri fondatori și 17 membri ordinari și un fond disponibil de 146 cor. 94 b.

Dela filiala din Cimpulung n'am primit raport.

Eventualia.

Dl George Tofan insistă asupra însemnătății, ce-l are pedagogiul din Cer-

nauț pentru dezvoltarea culturală a neamului nostru și roagă comitetul ca să nu scape din vedere acest institut și să sprijinească pe elevii de acolo, cari luptă cu multă miserie și n'au sprijin de nicăieri.

Di **Dr. A. Dașchivici** propune ca în decursul anului viitor să se ridice un monument pe mormintul binefăcătoarei Ecaterina Vasilovici. Se primește.

Di **Doboș** mulțamește prezidentului în numele soc. acad. »Dacia« pentru salutul prezidentului și promite tot sprijinul posibil.

Di **F. Taniac** aduce din nou în discuție rezoluțiunile propuse de D-Sa. După ce vorbesc d-nii Dr. Reuț, Tofan, Teleagă, Nistor și prezidentul, adunarea primește următoarea rezoluțiune propusă de domnul Taniac: »Adunarea generală de astăzi decide, ca comitetul soc. »Școala Română« să lucreze pentru sporirea numărului membrilor ordinari prin invitări personale în orice mod posibil.

Rezoluțiunea privitoare la librărie se amină până la adunarea generală, ce se va convoca în afacerea aceasta, eară celelalte se resping.

Di **L. Marian** propune înființarea unei biblioteci naționale pe lângă internatul de băieți; comitetul să apeleze prin ziare la autori, ca aceștia să doneze câte un exemplar din scrierile lor. S'a primit.

Di **Țaran** apelează la cei prezenți să facă colecte pentru internat.

Di **George Tofan** spune, că fiind transferat la Cernăuț depune mandatele sale în comitet, mulțamește adunării generale pentru încrederea pusă într'insul, mulțamește membrilor din comitet pentru sprijinul ce i-l'au acordat, eară mai ales prezidentului pentru îndrumările frumoase și-și ia ramas bun.

Di **I. Teleagă** îi urează drum bun și sporiu la muncă.

Prezidentul amintește despre activitatea d-lui G. Tofan în decursul anului expirat, îl invită să lucreze și mai departe așa și îi dă mina în numele comitetului apoi mulțamește celor prezenți pentru interesul, ce l'au arătat în decursul desbaterilor și declară adunarea generală de închisă.

Cernăuț, în Noemvre 1906.

George Tofan,
raportor.

„APĂRAREA NAȚIONALĂ” ÎN ȚARA.

Romii din Bucovina și expoziția austriacă pentru lucrări de aur antice și argint în Viena.

În luna lui Faur 1907 va avea loc în localitățile museului i. r. de artă și industrie în Viena o expoziție mare a obiectelor de aur și argint, cari se află în posesiune austriacă atit profane cit și religioase.

După puțină se va lua în considerare reprezentarea completă a acestor lucrări începând dela evul mediu până la anul 1850.

Aceasta expozițiune va da ansă la studii profunde speciale, la împropietarea acestui ram de artă și s'a luat deci în vedere edarea unui op grandios cu multe ilustrațiuni.

Este o datorie patriotică și națională, ca să iee parte la amintita expozițiune atit aristocrația cit și dignitarii bisericești romini atit cu odoarele lor private cit și cu cele mănăstirești și bisericești, dovedind astfel lumii civilizate că și rominii bucovineni, deși reținuți prin resboae și in-

vasiuni prin veacuri întregi, totuși s'au urcat mai cu seamă pe treapta artei bisericești destul de înalt, cum nici un popor atit de asuprit al Europei.

Ca persoane de încredere a museului austriac i. r. de arte și industrie în Viena pentru colectarea de obiecte pentru amintita expozițiune este însărcinat pentru Bucovina directorul Erich Kolbenheyer și Ilie Veslovski din Cimpulung.

Obiectele menite pentru expoziție se primesc pină'n 15 Ianuarie 1907 — la cerință se pot asigura de cătră direcțiunea amintitului museu, care va purta și toate cheltuețele pentru transport.

Prea onorabilă redacțiune!

În raportul publicat în N-rul trecut al »Apărării Naționale« despre concertul festiv al »Armoniei« se repropoază comitetului, că în programul acestui concert n'a fost luată nici o compozițiune a fostului președinte și actualului dirigent onorar Tudor cav. de Flondor. În interesul adevărului rugăm să binevoiați a publica următoarea clarificare:

E cunoscut, că în Mai a. c. avea să se reprezinte pe scena teatrului orașenesc de aici piesa »Noaptea st. George«, operă în trei acte de Tudor cav. de Flondor. Toate pregătirile pentru aceasta reprezentare erau deja făcute; societatea se afla numai puține zile înainte de reprezentare, cînd dl Flondor, care în persoană avea să dirigeze reprezentarea, s'a îmbolnăvit grav, astfel că reprezentarea a trebuit aminată.

Această reprezentare avea să fie partea esențială a serbării jubileului de 25 ani, iar după reprezentare avea să urmeze o sară de cunoștință ca cea din 25 Noemvre și o serată cu dans. Dacă nu s'a putut realiza aceasta, nu este vina societății.

După cum s'a amintit în discursul festiv din 26 Noemvre, dl Flondor a fost numit în anul acesta dirigent onorar al »Armoniei«. Comitetul intenționase să-i predee D-Sale la concert după discursul festiv insigniile acestei demnități, adică diploma și o baghetă, iar apoi avea să cinte corul bărbătesc sub conducerea d-lui Flondor excelentul său cor »Trai vinătoresc«. Această parte a serbării n'a fost pusă în program, deoarece comitetul a voit să-i păstreze caracterul unei manifestațiuni aduse exclusiv d-lui Flondor, care a fost invitat la serbare prin doi reprezentanți ai Armoniei, cari i-au comunicat intenția comitetului, de a-i aranja această manifestațiune. Dacă însă dl Flondor din cauze sanitare, durere iarăși n'a putut lua parte la concert, și astfel manifestațiunea pentru persoana D-Sale a trebuit aminată din nou, nu este deloc vina »Armoniei«.

Mulțamindu-Vă pentru publicarea acestor șire, semnăm cu deosebită stimă

St. Scalat,
vice-pres.

Dr. Slușanschi,
secretar.

Dela frații din Ardeal.

Meseriași romini din centrul Ungariei, pe lângă toate prigonirile, ce au să le îndure din partea Maghiarilor, iarăși dau semn de viață, aranjînd în Budapesta concert și teatru în favorul înființîndei »Reuniuni a meseriașilor romini«.

* * *

O senă din dieta ungară. În ședința din 1 Decemvre răspunde ministrul de justiție Polonyi unei interpelări a deputatului Dr. A. Vlad asupra pactului. Nu-i adevărat — zice ministrul — că a existat un pact între coroană și guvern.

Acuză pe naționaliști, că elementul ce-inește ar fi nu dragostea comună, ci ura împotriva Ungurilor. Îi acuză, că fostul ministru de interne Kristofy ar fi nașul partidului național . . . După acestea **Dr. Iuliu Maniu** cere cuvîntul în chestiune personală.

Președintele: Dl ministru nu Va amintit cu nici un cuvînt, și deoarece ați cerut cuvîntul în numele unui partid ce nu există, nu-l pot da.

Dr. Iuliu Maniu: Vă voi motiva pentru ce cer cuvîntul. (Mai multe voci: Nu se poate, ce obrăznicie să mai vorbești! Aceasta-i prea mult). *Se face un tumult enorm, mai mulți deputați Kossuthiști voesc să-l lovească cu pumnii pe Dr. Maniu, dar deputații naționaliști se strîng în juru-i ca să l apere.* Dintre deputații unguri singur Hencz Carol se împotrivesc a-l ataca pe Maniu, strigînd: »Vreți să coboriți parlamentul nostru la nivelul celui austriac?«

E caracteristic, că ziarul oficios al dietei nu amintește nimic despre acest scandal.

Știri locale și din țară.

Numiri. Secretarul de la pretura din Vatra Dornei, dl Alecu Popovici a fost avansat la gradul de pretor al acestei preturi; ear adiunții din Rădăuț Eug. Tarnavski și Ioan Avram au fost avansați la gradul de secretari, primul pe îngă pretura din Rădăuț, ultimul din Vatra Dornei; în fine adiunctul din Cimpulung dl Dr. Emanuil cav. de Cuparenco la gradul de procuror substituit pe lângă tribunalul din Cernăuț. Transmitem felicitări călduroase.

Limba romină ca limbă oficioasă. Conducerea școlară din districtele curat rutene au introdus deja în oficiul școlar limba ruteană, așa că acuma corespondența oficioasă cu particular, cu consiliul școlar local, districtual și cel de țară este numai limba ruteană. Spre înlesnirea corespondenței oficioase în limba ruteană a edat inspectorul de țară pentru școlile rutene Omelian Popowicz un op mare intitulat »Corespondența oficioasă pentru școlile rutene«. *Oare cînd va introduce și învățătoria romină corespondența oficioasă școlară în limba romină?* Fiind școalele romine acuma cu totul separate, și avînd inspectorii naționali, este o datorie națională, ca să ne uzăm acuma numai de limba romină. Este deci timpul cel mai suprem, că atit învățătoria romină cit și venerabila preoțime, precum și primăriile comunale romine să se uzeze de acuma înainte toți cu 1 Ianuarie 1907 numai de limba romină, care este îndreptățită prin legile statului, numai neglijată pină acuma de noi înșine.

Comersul soc. acad. »Junimea«. Prezum am anunțat deja aranjează soc. acad. »Junimea« luni în 10 Decemvre în sala filarmonică la oarele 8 sara comersul festiv. Invitări speciale nu se esmit. Pre-notări la loje se fac în localitățile »Junimii«.

Soc. acad. teol. »Academia ortodoxă« va aranja Duminică în 16/12 a. c. la oarele 2 p. m. în cabinetul său de lectură din seminarul archidiecezan o conferență familiară cu un program variat constătător din producțiuni literare și muzicale. Crezînd susnumita societate că aceasta va afla resunet viu la toți cei ce se interesează de propășirea ei, invită pe această cale pe toți membrii ei onorari, emeritați dimpreună cu stimatele lor familii precum și pre onoratul public, care deregulă ia parte la întreprinderile acestei societăți.

Sfințirea școlii de lemnărit din Vijița s'a serbat eri în prezența prezidentului țării, a d-lui Dr. Octavian cav. de Bleyleben și a mareșalului țării G. baron Wassilko precum și a mai multor deputați și dignitari din țară.

Lista obiectelor pierdute și predate la direcțiunea de poliție din capitală se poate vedea în fiecare zi de lucru înainte de amiază în biroul acestei direcțiuni.

Aici se fac și reclamațiunile pentru luarea în samă a acestor obiecte.

Istoria societății muzicale »Armonia« (1881—1906) va fi publicată în partea generală a raportului anual pe anul 1906. Pentru a pute completa în detail această istorie, din care nu trebuie să lipsască nici un moment mai însemnat din viața Armoniei, comitetul apelează la toate acele onorate persoane, cari cunosc detailii din trecutul Armoniei, ca să binevoiască a le pune la dispoziția societății. Îndeosebi roagă comitetul, de a-i trimite detailii din anii 1881—1896 și mai ales din timpul dela 1 Ianuarie 1888 pină în Octomvre 1896. În special sint de lipsă următoarele date: 1. Ziua în care s'au ținut adunările generale la 1890 și 1893, la cari au fost aleși președinți domnii Dimitrie Ispescul resp. Vasile Morariu. 2. Ordinea, în care s'au succedat dirigenții artistic delă 1 Ianuarie 1890 pin la 21 Decemvre 1895 și timpul, prin care a funcționat fiecare dirigent. Informațiuni dă și primește secretarul societății, dl Dr. Slușanschi, Cernăuț, strada Francisc 56.

Știri din lume.

Din camerele romine. Joi în 9 Noem. a. c. s'au întrunit camerele romine pentru alegerea birourilor. Președinte al camerei a fost ales dl Gr. Triandafil, ear vicepreședînți d-nii T. Camărășescu, A. Cantacuzino, B. Păltineanu și D. Nenițescu. Președinte al senatului a fost ales dl C. Boerescu, ear vicepreședînți d-nii N. Economu, C. Istrati, C. Ghica-Deleni și Th. Văcărescu.

Procesul Romînilor ortodoxi din Budapesta contra eforiei bisericești grecești intentat de d-nii A. și Z. Mocsony și V. Babeș pentru dobîndirea drepturilor din cari au fost excluși ca membri ai bisericii ort. romine din Budapesta s'a judecat în favorul Romînilor. Grecii au intentat recurs contra competenței tribunalului. Tribunalul din Budapesta a respins recursul, iar în ședința de Joi, 29 Noemvre Curia a aprobat decisiunea tribunalului.

Producția pascărilor statului romin a fost foarte abundentă. Delă 1 April pină la 1 Decemvre numai Brăila a dat comericiului preste 1.300.000 kg de crap, din care cauză prețul peștelui a scăzut mult. — Și noi avem pe moșiile fondului religios din Coțmani și Suchoverchova pascării întinse, cari au costat sute de mii de coroane din averea bisericii noastre. Cînd s'au cerut creditele necesare, ni s'au promis că în decurs de doi ani populațiunea noastră va fi aprovizionată în abundanță cu pește. Dar pecind din Brăila și Ga'ați ni sosesc în fie-care săptămînă cel puțin cite un vagon de pește bun și ieftin, peștele din pascăriile noastre i'l videm de cite-va ori pe an pe piața din Cernăuț în minile negustorilor jidani cari îl distac cu un preț pe care numai milionarii îl pot plăti. Și de astădată calculațiunea forurilor competente s'a adevărit cu greșită, căci din pascăriile acestea numai poporul nostru nu trage nici nn folos.

Medicul de copii Dr. Isidor Bodea

prim medic sec. emeritat al spitalului de copii »St. Josef« din Viena, med. pract. a clinice de copii din Praga și al spitalelor de copii »Hôpital des Enfants malades« și »Hospice des Enfants assistés« din Paris

Ordinează zilnic:

dela 10¹/₂—11¹/₂ oare dimineața și dela 2—4 oare după ameazi

Strada Rotkirch Nr. 12

(lângă Teatrul orașenesc).

Insoțirea de păstrare și credit pentru Cernăuț și suburbii

insoțire registrată cu garanță nemărginită

strada Stefaniei 7, CERNĂUȚ, strada Stefaniei 7

primește depuneri cu

6%

și dă membrilor împrumuturi cu

7 $\frac{1}{2}$ %

Oarele de birou:

==== In zile de lucru 4—5 p. m. — Duminică 4—6 p. m. ====

Stampile de cauciuc
fornizează cu prețuri ieftine
in oră ce formă și mărime

Leon König

Cernăuț, piața principală 6.

Med. univ.

Dr. Iulius Solomonica

Cernăuț strada Carolinei 11 (Glückshof) etaj I.

Specialist în boale de copii,

pract. la clinica de copii (prof. Heubner) a reg. Charité din Berlin

ordonează dela oarele 8—10 a. m. și dela 2—4 p. m.

==== Ordonează în limba română. ====

Marti, Mercuri și Joi pentru săraci gratuit.

Numai! ♦ la ♦ Numai!

O. Andrușca

Cernăuț, strada domnească Nr. 8.

(Prăvălie pentru delicatose și coloniale)

se poate căpăta

Extract din fructe de **Morella**. — Cel mai fin licor dela renumita firmă **Friederic Kafka** din Pribram. — Licorul **Morella** se poate compara cu **Cherry Brandy** și este cu **50%** mai ieftin decit acesta.

Restaurant și hală de vin

Josef Katz. str. rusească 4.

Vinuri veritabile moldovenești și austriace cu prețuri moderate.

Bucătărie românească.

Magazinul B. Baltinester junior

Cernăuț, Strada principală Enzenberg Nr. 3.

Depou al furnizorilor c. r. curții: pentru păpușarii Anton Heinrich Ita Viena, Josef Pichler & Fii Graz; pentru

Capek Viena, F. L. Popper Chrudim; pentru pălării I. mărfuri de alpacă W. Bachmann & Comp. Viena.

Oferez prea onoratului public mărfuri pentru sezonul de toamnă și iarnă, cari le-am primit de curind din țeară și străinătate in asortiment bogat. De oarece am reușit a face cumpărături cu prețuri moderate, sînt in plăcute stare de a oferi P. T. onor. Public mărfurile mele cu prețuri reduse.

Coliere de blană și manșoane de blană de astrachan,

schincs, jder, valpre rusească etc. etc. pentru dame, cușme de blană de astrachan veritabil, scalskin, rosè, nutria, himalaya și șiacuri pentru domni și copii.

Mărunțușuri de lînă,

cămăși veritabile Dr. Jäger, albituri Dr. Lachmann, schimburi de păr de camilă, legători pentru pintece, genunchi și piept, jilete de lînă pentru dame și domni, călțuni, ciorapi, gamașe, bonetce și gluge.

Botine din box, Chevreaux, lac, kliv-kiv de postav cu piele și lac cu și fără căptușea de peluche și tricot pentru domni, dame și copii.

BOTFORI

din boxcalf și postav pentru domni și copii. — Pantofi de tot felul.

Galoși

veritabil rusești, svedez și american și șoșoni.

PĂLĂRII FINE DE PELUCHE,

pisle moi și virtoase. Culori și forme moderne. — Cilindre și claques.

Cravate și albituri

Cravate vertabil engl. in fiecare lună forme noue. Albituri pentru domni de calitate garantată. Gulere, manșete, basmale, pachește, calțavete.

Utensilii pentru voiaj,

utensilii speciale fabricate in țeară și 'n străinătate; sipete și geamantare veritabile Mädlir; cartoane pentru pălării, geante și necesairs etc. etc.

Articole pentru vinătoare, puști și revolvere de tot soiul, munițiune, geante pentru vînat, gamașe și cergi.

Confecțiune pentru copii, mantale, rochițe, bonetce, pălării și chipie de calitate cea mai fină.

Mărfuri de bronce, albumuri, portvisit, portmonaie și tabatiere, cadre, garnituri pentru fumători și de birouri, casete, oglinzi, toalete, parfumuri și săpunuri, perii etc.

➔ **Cețiți și abonați „Apararea Națională“.** ➔